

PSEA ကွန်ရက် မြန်မာ - Covid-19 အကြံပြုချက်စာလွှာ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်ရှိ Covid-19 အခြေအနေသည် နိုင်ငံတွင်းတွင် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေသူများအတွက် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်များသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် အနာဂတ်ဖြစ်နိုင်ခြေများပေါ်တွင် အခြေခံစဉ်းစား၍ ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးအဆင့်ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်မှုနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများကို လျော့ချခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းများကို အဝေးမှ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မြေပြင်မှ ရပ်ရွာလူထုများကို ၎င်းတို့ကိုယ် ၎င်းတို့ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြရန် အားပေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် စိန်ခေါ်မှုများအဖြစ် ခရီးသွားလာမှု ကန့်သတ်ထားသောကြောင့် အစီအစဉ်များ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန် ခက်ခဲခြင်း၊ ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများကို အဝေးမှ ကြီးကြပ်ရခြင်း၊ လူထုအသိပညာဖြန့်ဝေသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မူလကတည်းက သွားလာရောက်ရှိရန် ခက်ခဲသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများထံ လက်လှမ်းမီမှု ပိုမို လျော့နည်းသွားခြင်း၊ စသည်တို့ကို တွေ့ကြုံရပါသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်မှုနှင့် အနိုင်အထက်ပြုမှုများ ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေအန္တရာယ် တိုးပွားလာနိုင်ပြီး တစ်ဖက်တွင် သတင်းပို့တိုင်ကြားသည့် လမ်းကြောင်းများနှင့် အချိန်မီ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးမှုများကို အားလျော့စေပါသည်။ ဤအကြံပြုချက်စာလွှာသည် ဤသို့ ခက်ခဲသော အချိန်ကာလတစ်လျှောက်တွင် PSEA ကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်များအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းယန္တရားများကို ထားရှိဆောင်ရွက်နိုင်ရေး လမ်းညွှန်ချက်များ ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤစာလွှာကို IASC ၏ COVID-19 ကပ်ရောဂါ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း PSEA အတွက် ကြားဖြတ်ထုတ်ပြန်သော နည်းပညာလမ်းညွှန်နှင့် တွဲဖက်၍ ဖတ်ရှုသင့်ပါသည်။¹

၁။ အဓိကကျသော ဝန်ထမ်းများသည် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပြီး ၎င်းတို့နှင့် အဆက်အသွယ်လုပ်နိုင်ကြောင်း သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပါ။

- PSEA တာဝန်ခံများနှင့် အဖွဲ့အစည်းတွင်း အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်အညီ တာဝန်ရှိသော ဝန်ထမ်းများ (ဥပမာ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် သို့မဟုတ် အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှု ဝန်ထမ်းများ) ပါဝင်ပါသည်။
- အကယ်၍ အဓိကဝန်ထမ်းများကို ဆိုင်းငံ့ထားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားအစီအမံတစ်ခု ရှိလျှင် အခြားဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို သင့်လျော်သည့်တာဝန်များ ပေးအပ်ထမ်းဆောင်စေရပါမည်။ လိုအပ်ပါက၊ အရင်းအမြစ်များလည်း ရှိမည်ဆိုပါက လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးထားသော PSEA တာဝန်ခံ/အထောက်အကူပြု ဝန်ထမ်း တစ်ဦးထက် မက အရန်အဖြစ် ထားရှိသည့် စနစ်ကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ၊ ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်မှု ရှိစွာ ချမှတ်ကျင့်သုံးရန် အားပေးရပါမည်။

၂။ အဖွဲ့အစည်းတွင်း အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။

- *အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ သို့မဟုတ် ထိခိုက်ခံစားရသည့် ရပ်ရွာထဲမှ ပြည်သူများထံမှ လက်ခံရရှိသော တိုင်ကြားချက်များ* ကို သင့်လျော်သည့် ဝန်ထမ်းထံသို့ ထိရောက်မြန်ဆန်စွာ ပေးပို့နိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းတွင်းရှိ တိုင်ကြားချက်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်လေ့လာပါ။ ဥပမာ -
 - တိုင်ကြားစာပုံးများထဲတွင် လာရောက်ထည့်ထားသော တိုင်ကြားစာများကို တာဝန်ရှိဝန်ထမ်းများက ဆက်လက် လက်ခံရယူနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ သို့မဟုတ် အသွားအလာကန့်သတ်ချက်များကြောင့် ထိုလမ်းကြောင်းကို ဆက်မသုံးနိုင်တော့လျှင် ထိုအကြောင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အသိပေးပြီးခြင်း ရှိ/မရှိ၊
 - အရေးပေါ်ဖုန်းလိုင်းများကို လက်ခံဖြေကြားရန် ဝန်ထမ်းများ တာဝန်ချပေးထားခြင်း ရှိ/မရှိ၊

¹ တားရှင်း ၁.၀၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် မတ်လ

- ရပ်ရွာအဆင့်ရှိ ကူညီပံ့ပိုးသူ community facilitator များထံ ဖုန်း သို့မဟုတ် အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် ဆက်သွယ်နိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ။
- အဝေးမှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေရလင့်ကစား **တိုင်ကြားစာများကို လက်ခံရရှိပြီဆိုသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သင့်လျော်သည့်ဝန်ထမ်းထံ တတ်နိုင်သမျှအမြန်ဆုံး ပေးပို့နိုင်ကြောင်း** သေချာစေရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းတွင်းရှိ တိုင်ကြားချက်များ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ တိုင်ကြားစာများ လွှဲပြောင်းပေးပို့မှုတွင် နှောင့်နှေးမှုများ ရှိခြင်းကြောင့် ရှင်သန်ကျန်ရစ်သူသည် အရေးကြီးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူနိုင်မှု မရှိခြင်း နှင့်/သို့မဟုတ် အရေးကြီးသည့် သက်သေအထောက်အထားများ ပျောက်ပျက်သွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။
- COVID-19 ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို တားဆီးကာကွယ်သည့် နည်းလမ်းသစ်တစ်ခုအဖြစ် အိမ်မှနေ၍ အလုပ်လုပ်ကြရသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအတွင်းအပြင်ရှိ တိုင်ကြားချက်လွှဲပြောင်းညွှန်းပို့သည့် စနစ်များသည် လျှို့ဝှက်ထိန်းသိမ်းမှုရှိပြီး ရှင်သန်ကျန်ရစ်သူဗဟိုပြုသော စနစ်များ ဖြစ်ကြောင်း သေချာစေရပါမည်။ ဥပမာ IT အခြေခံအောက်အခံများ၊ ရုံးသုံးဆက်သွယ်ရေးဆော့ဖ်ဝဲလ်များသည် လုံခြုံမှု ရှိရပါမည်။

၃။ လွှဲပြောင်းညွှန်းပို့ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများ

- ဤအချိန်ကာလအတွင်းတွင် ဒေသန္တရအဆင့်ရှိ အသက်ကယ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အခြားသော ရှင်သန်ကျန်ရစ်သူအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ (ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ ကျားမအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများ) ရရှိနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးပါ။ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လွှဲပြောင်းညွှန်းပို့ရန် ဆက်သွယ်ရမည့် အချက်အလက်များကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပါ။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများသည် မည်သူ့ကို ဆက်သွယ်ရမည်ဆိုသည်ကို သိရှိနေကြောင်း သေချာပါစေ။
- ရှင်သန်ကျန်ရစ်သူအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ပုံစံများတွင် အပြောင်းအလဲများ (ဥပမာ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများအတွင်း ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းခြင်း၊ အဝေးမှ ဝန်ဆောင်ပေးခြင်း) ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းတို့နှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပါ။

၄။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအတွက် ပံ့ပိုးကူညီခြင်း

- ယခုကဲ့သို့သော အချိန်ကာလမျိုးတွင် နိုင်ငံပြင်ပမှ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအကူအညီများကို ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ကူညီပေးနိုင်မည့် အတွေ့အကြုံရှိသူများထံ လွှဲပြောင်းညွှန်းပို့နိုင်စေရန် ကွန်ရက်ညှိနှိုင်းရေးမှူးများထံ ဆက်သွယ်ပါ။

၅။ PSEA ကို COVID-19 အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းများအတွင်း ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းခြင်း

- COVID-19 နှင့်စပ်လျဉ်းသော လုပ်ငန်းများအားလုံးတွင် (ဥပမာ ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ ဖြန့်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် အကူအညီပေး ပေးခြင်း) PSEA ၏ အဓိကသတင်းစကားများ (key messages) ကို ဖြန့်ဝေပေးပါ။ ထို key message နမူနာများမှာ -
 - ကူညီထောက်ပံ့မှုများအားလုံးသည် အခကြေးငွေပေးရန် မလိုပါ။ ပေးအပ်သည့်အကူအညီများကို လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ မျက်နှာပေးမှု သို့မဟုတ် အခြားမည်သည့်မျက်နှာသာပေးမှု ပုံစံနှင့်မျှ အလဲအလှယ် လုပ်ခွင့် မရှိပါ။
 - အကူအညီပေးရေးလုပ်သားများ (နိုင်ငံတကာဝန်ထမ်းဖြစ်စေ၊ မြန်မာဝန်ထမ်းဖြစ်စေ) သည် ၎င်းတို့၏ ရာထူးနေရာများကို အလွဲသုံးစားပြု၍ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်မှုများ မပြုသင့်ပါ။ အကယ်၍ အကူအညီပေးရေးလုပ်သားတစ်ဦးဦးမှ တစ်နည်းနည်းဖြင့် လိင်ဆက်ဆံမှုပြုရန် သို့မဟုတ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာမျက်နှာပေးမှုတစ်ခုခုကို တောင်းဆိုပါက ယင်းသည် လုံးဝလက်သင့်မခံနိုင်သော အပြုအမူ ဖြစ်သောကြောင့် သတင်းပို့တိုင်ကြားသင့်ပါမည်။

- လက်သင့်မခံနိုင်သော အပြုအမူမှန်သမျှကို NGO သို့မဟုတ် UN ဝန်ထမ်းတစ်ဦး (သို့မဟုတ် အရေးပေါ်ဖုန်းလိုင်း) သို့ သတင်းပို့တိုင်ကြားသင့်သည်။
- ဖုန်းနံပါတ်၊ တိုက်ရိုက်မက်ဆေ့ဂျ်/စာတို ပေးပို့ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသော လူချင်းမျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံမှု မရှိသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် သတင်းပို့တိုင်ကြားခြင်းကို အားပေးပါ။ ထိုနည်းလမ်းများကို ရပ်ရွာလူထုအား ဆက်သွယ်အသိပေးထားကြောင်း သေချာပါစေ။ သတင်းပို့တိုင်ကြားမှု လမ်းကြောင်းအချို့ကို ရပ်ဆိုင်းမည် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်မည်ဆိုလျှင် ရှင်းလင်းတိကျစွာ သိရှိနိုင်အောင် အသိပေးပါ။

၆။ ဝန်ထမ်းများအားလုံးကို လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးထားပြီး မည်သို့ သတင်းပို့ရမည်ဆိုသည်ကို သိရှိကြောင်း သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

- မြေပြင်တွင် ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်နေသော ဝန်ထမ်းများအားလုံးသည် SEA တိုင်ကြားချက်တစ်ခုကို မည်သို့ သတင်းပို့ရမည်ဆိုသည်ကို သိရှိကြောင်း သေချာပါစေ။ အထူးသဖြင့် ဝန်ထမ်းများသည် ပြောင်းရွှေ့ တာဝန် ချထားသူများ သို့မဟုတ် အသစ်ခန့်အပ်ထားသူများဖြစ်လျှင် ပို၍ သတိထားလုပ်ဆောင်ဖို့လိုအပ်ပါသည်။
- ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုများ၊ ကူညီပံ့ပိုးမှုများ အပေါ်တွင် တိုး၍ ပိုမိုအားထားလာရခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေ သူများသည် သင်တန်းရထားပြီး (နောက်ဆုံးအသုံးပြုနေသည့်) သတင်းပို့တိုင်ကြားမှု လမ်းကြောင်းများကို ကောင်းစွာ သိရှိနေအောင် လုပ်ဆောင်ပါ။
- လူကိုယ်တိုင် သင်တန်းပေးရန် ခက်ခဲမည်ဆိုပါက ဝန်ထမ်းများကို ၎င်းတို့၏ PSEA အသိပညာဗဟုသုတ များနှင့် နားလည်သိရှိမှုများကို ပြန်လည်မွမ်းမံနိုင်ရန် အွန်လိုင်းသင်တန်းများ တက်ရောက်ကြရန် အားပေးပါ။ အွန်လိုင်းသင်တန်းနှင့် စာရွက်စာတမ်း နမူနာအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -
 - <https://ifrc.csod.com/client/ifrc/default.aspx>
 - <https://agora.unicef.org/course/info.php?id=7380>
 - <https://www.interaction.org/blog/no-excuse-for-abuse/>
- အဖွဲ့အစည်းများ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဝန်ထမ်းများ လိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည့် ကျင့်ဝတ်ကိုလည်း ဤကဲ့သို့ သော အချိန်ကာလမျိုးတွင် ထပ်ဆောင်းအားပေးမြှင့်တင်ပါ (ဥပမာ ထပ်မံဝေငှပေးခြင်း)။